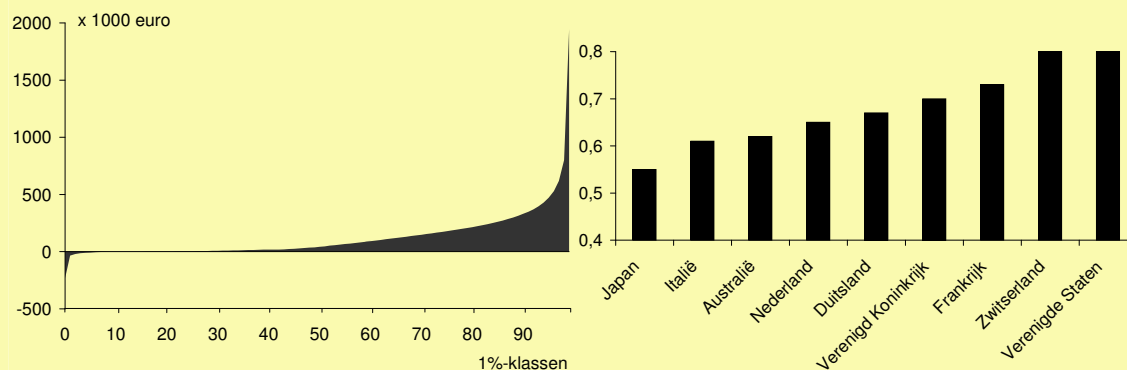

Hoe scheef is de vermogensverdeling?

Het gemiddelde vermogen van een Nederlands huishouden bedroeg in 2002 130 000 euro.^a Bij een volkomen gelijke verdeling zou iedereen dit vermogen hebben. Slechts weinig huishoudens zullen zich echter in dit vermogen herkennen. Er is een grote groep die beduidend minder heeft, terwijl de rijkste 1% huishoudens zelfs 15 keer zo veel heeft als dit gemiddelde. Een duidelijke manier om de scheefheid weer te geven, is via de 'Parade van Pen'. In de parade worden de huishoudens achter elkaar geplaatst op basis van de hoogte van hun netto vermogen. Daaronder vallen het huizenbezit, de bank- en spaartegoeden en de aandelen en obligaties minus de (hypotheek)schulden; de pensioenvermogens zijn buiten beschouwing gelaten. De rijkste huishoudens (en dat zijn dus de 'langste mensen' in de optocht) staan achteraan. De econoom Pen paste het idee oorspronkelijk toe op inkomens, maar dezelfde methode is goed bruikbaar om de vermogensverdeling te illustreren. In de linkerfiguur hieronder is deze parade weergegeven voor de verdeling van het zojuist omschreven vermogen. Op de horizontale as staan de 1%-klassen van de bevolking. Dus de 100ste klasse (de meest rechtse) zijn de 1% huishoudens met het meeste vermogen.

Verdeling van netto totaal vermogen per huishouden in Nederland in 2002 (links) en Gini-coëfficiënten per land (rechts)

Met deze verdeling hebben de rijkste 10% huishoudens de helft van het totale vermogen. De top-5% heeft ruim eenderde. Deze huishoudens bezitten gemiddeld bijna een miljoen euro. Een huishouden in de top-1% heeft, zoals de figuur ook laat zien, gemiddeld zo'n 2 miljoen euro aan vermogen. Overigens heeft leeftijd invloed op de verdeling: oudere huishoudens hebben meestal meer kunnen sparen.

De ongelijkheid van een verdeling is weer te geven met de Gini-coëfficiënt. Deze coëfficiënt heeft een waarde tussen 0 (volledig gelijke verdeling) en 1 (maximale ongelijkheid). Van de verdeling van Nederlandse vermogens is deze coëfficiënt 0,72. Daarmee is de vermogensverdeling veel ongelijker dan de inkomensverdeling, waarvan de GINI-coëfficiënt in 2002 ongeveer 0,33 was. Uit onderzoek van de Verenigde Naties blijkt dat landen als Japan en Italië een minder ongelijke vermogensverdeling hebben dan Nederland, maar dat het vermogen in bijvoorbeeld Frankrijk, Zwitserland en de Verenigde Staten schever over de huishoudens is verdeeld.^b Overigens is er daarbij een verband met het pensioensysteem in een land. In landen met een minder goede pensioenopbouw, hebben de meeste huishoudens gemiddeld genomen meer spaargeld. Dat kan deels verklaren waarom het vermogen (exclusief pensioenen) in bijvoorbeeld Italië minder ongelijk is verdeeld dan in Nederland.

^a Alle gegevens in dit kader hebben betrekking op het jaar 2002, het meest recente jaar waarvoor goede en zo volledig mogelijke gegevens over vermogens van huishoudens bekend zijn.

^b Zie J.B. Davies et al., 2006, *The Distribution of Household Wealth*, World Institute for Development Economics Research of the United Nations University.